

# **AFVALBELEIDSPLAN**

## **2013-2017**

*(kenmerk INT12.1409)*



**Gemeente Brummen**

Vastgesteld op:

Bijraadsbesluit: RB 12.0082



Gemeente Brummen



Gemeente Brummen

## **Colofon**

Naam: Afvalbeleidsplan 2013 - 2017  
Versie: 20121126  
Datum: november 2012  
Auteurs: Cyber adviseurs & Afdeling Beheer



## INHOUDSOPGAVE

Afvalbeleidsplan .....	1
2013-2017 .....	1
INHOUDSOPGAVE .....	3
1. Inleiding .....	4
1.1 Aanleiding en doel .....	4
1.2 Leeswijzer .....	4
2. Voorstellen voor verdere optimalisatie afvalinzameling .....	5
2.1 Doelstelling afvalinzameling .....	5
2.2 Verbetering inzamelresultaten .....	5
2.3 Communicatie .....	6
2.4 Optimalisatie dienstverleningsovereenkomst .....	7
2.5 Reiniging openbare ruimte .....	7
2.3 Kostenbeheersing .....	8
3. Evaluatie gemeentelijk afvalbeleid .....	9
3.1 Evaluatie van de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) .....	9
3.2 Evaluatie van het milieurendement .....	9
3.3 Evaluatie van de kosten .....	13
3.4 Evaluatie van het serviceniveau .....	14
3.5 Evaluatie van de reiniging van de openbare ruimte .....	14
4. Inventarisatie huidige situatie .....	16
4.1 Algemene gegevens gemeente Brummen .....	16
4.2 Inzamel- en verwerkingscontracten .....	16
4.3 Afval 2030, een visie in ontwikkeling .....	17
4.4 Inzamelstructuur huishoudelijk afval .....	17
4.5 Afvalbrenpunten .....	19
4.6 Afvalstoffenheffing .....	20
4.7 Dienstverlening .....	20
4.8 Reiniging en zwerfafval .....	21
5. Landelijke en regionale ontwikkelingen .....	24
5.1 Cradle to cradle .....	24
5.2 Verpakkingenakkoord .....	24
5.3 Gespiegeld ofwel omgekeerd inzamelen .....	25
6. Beleidskaders .....	27

# 1. Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Brummen heeft de optimalisatie van de afvalinzameling hoog op de agenda staan. Het is wenselijk een beleidsplan voor de inzameling van huishoudelijk afval op te stellen vanwege de maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot duurzaam afvalbeheer en vanwege recente wijzigingen in de Europese en Landelijke wet- en regelgeving ten aanzien van afval. Het beleidsplan beschrijft het Europees en Landelijke afvalbeleid en evalueert de resultaten van de afvalinzameling in de gemeente Brummen. Op grond hiervan worden optimalisatievoorstellen gedaan voor het afvalbeleid in de gemeente voor de jaren 2013-2017. Voor de inzameling, overslag en verwerking is Berkel Milieu de aangewezen partner. In het afvalbeleidsplan geeft de gemeente ook invulling aan de wijze waarop zij regie wil en gaat voeren.

De gemeente wil naast het huishoudelijke afval ook voor de onderdelen reiniging en zwerfafval kaders stellen en deze meenemen in het afvalbeleidsplan.

### **Het doel van het afvalbeleidsplan:**

*"Het vastleggen van het gemeentelijk beleid ten aanzien van de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen, ruimen zwerfafval, reiniging van de openbare ruimte inclusief het formuleren van voorstellen voor verdere optimalisatie".*

Uitgangspunt hierbij is het op duurzame wijze verhogen van het milieurendement waarbij de gemeente rekening houdt met de kosten, de mogelijkheden om efficiënter te werken en het serviceniveau.

## 1.2 Leeswijzer

Dit rapport begint met de belangrijkste adviezen en constatering. Deze zijn het resultaat van de informatie uit de hoofdstukken die later in deze rapportage aan bod komen. Algemene en ondersteunende informatie is in de bijlage opgenomen.

## 2. Voorstellen voor verdere optimalisatie afvalinzameling

Op basis van in dit beleidsplan opgenomen informatie en analyses van de huidige afvalinzameling zijn adviezen te geven die de afvalinzameling in de gemeente Brummen kan verbeteren. Deze voorstellen gaan uit van het meer gescheiden inzamelen van afvalstromen tegen acceptabele tarieven.

### 2.1 Doelstelling afvalinzameling

BerkelMilieu heeft in haar visie "Afval 2030" de doelstelling opgenomen om de afvalinzameling zo te regelen dat er meer hergebruik van afvalstromen komt en er in 2030 niet meer dan 10 kilogram restafval per inwoner wordt geproduceerd. Voorgesteld wordt deze doelstelling over te nemen en het uitgangspunt van 10 kilogram restafval per inwoner als richtlijn aan te houden. De manier waarop dit streefgewicht bereikt kan worden is divers en kan in de tijd gefaseerd worden. De gemeente Brummen streeft er naar voorop te lopen bij de verbetering van de afvalscheiding maar realiseert zich dat dit dient plaats te vinden binnen financieel haalbare kaders. Uitgangspunt hierbij is dat de afvalstoffenheffing als gevolg van deze maatregelen niet of niet noemenswaardig mag stijgen. Een efficiënte inzameling en het (nog meer) halen van opbrengsten uit afvalstromen draagt hier aan bij.

### 2.2 Verbetering inzamelresultaten

- *Onderzoeken mogelijkheden gespiegeld inzamelen*

De afvalmarkt is volop in ontwikkeling. Ook afvalinzameling kent inmiddels de nodige varianten. Één van die varianten is het gespiegeld inzamelen. In Brummen wordt nu nog op een traditionele manier ingezameld. Het rest- en groenafval en papier wordt huis-aan-huis ingezameld. Herbruikbare materialen zoals glas, kunststof verpakkingsmateriaal en textiel kunnen naar ondergrondse voorzieningen gebracht worden.

Om een extra impuls aan afvalscheiding te geven wordt de mogelijkheid onderzocht om op termijn gespiegeld in te zamelen. Bij gespiegelde inzameling worden juist de herbruikbare materialen zoals kunststof verpakkingsmateriaal, glas, blik, textiel en papier aan huis ingezameld. Wat overblijft is het materiaal dat niet hergebruikt kan worden. Dit kan tegen betaling naar een ondergrondse voorziening gebracht worden. Afhankelijk van de bijbehorende kosten van de omvorming van de inzamelsystematiek, de uitkomst van proeven bij andere gemeenten en de opbrengst van waardevolle stromen zal naar verwachting niet eerder dan in 2014 een gewogen besluit voor Brummen genomen kunnen worden.

- *Onderzoeken mogelijkheden inzameling kunststoffen via een haalsysteem*

Vooruitlopend op het mogelijk gespiegeld inzamelen is het mogelijk de inzamelresultaten te verbeteren door kunststoffen aan huis in te zamelen middels een ter beschikking te stellen extra minicontainer. Deze container zou dan eens per drie weken aangeboden kunnen worden voor lediging. Om de inzamelkosten gelijk te houden zouden de GFT- en de restafvalcontainer dan ook eens in de drie weken aangeboden en geleedigd moeten worden. Door dan ook de tarieven van het GFT-afval te verlagen wordt het aantrekkelijker om zowel kunststoffen als GFT nog beter te scheiden. De restafvalcontainer is nog steeds met gemiddeld 25% GFT-afval gevuld. Dit ondanks dat een lediging van een GFT-container voor een huishouden goedkoper is dan een lediging restcontainer.

De invoering van een dergelijk systeem vraagt om een nadere (financiële) uitwerking. Uitgerekend dient te worden wat de tarievenopbouw dient te zijn, welke investering het vraagt en wat de milieuwinst is. Dit scenario kan in 2013 verder uitgewerkt worden.

- *Inzameling herbruikbare goederen aanpassen.*

Sinds de sluiting in 2006 van de kringloopwinkel in Brummen is er een afspraak gemaakt met 2Switch over het ophalen van goederen. Naast dat zij goederen ophalen die door hen verkoopbaar zijn betaalt de gemeente een meerprijs voor het ophalen van gemankeerde goederen. Dat de gemeente betaalt voor het afvoeren van niet herbruikbare goederen past niet in het diftar-beleid waarin het uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Vanaf de vaststelling van dit beleidsplan haalt 2Switch alleen nog herbruikbare goederen op. Of een goed herbruikbaar is wordt beoordeeld door 2Switch. De niet herbruikbare goederen zullen door de aanbieder op andere wijze afgevoerd moeten worden.

## **2.3 Communicatie**

Door gerichte communicatie worden de inwoners geïnformeerd over het doel en het nut van afvalscheiding. Wellicht is het voordeel dat de inwoners kunnen halen uit een goede afvalscheiding de laatste jaren wat onderbelicht geweest. In onze communicatie kunnen we nog meer de voordelen voor de inwoners benadrukken. Hoe meer er gescheiden wordt aangeleverd hoe minder vaak de container voor restafval aan de weg hoeft. Dat levert een financieel voordeel op voor het huishouden aangezien het tarief voor restafval hoger is als dat van GFT en het aanbieden van andere reststromen als kunststoffen en papier zelfs gratis is.

Door gericht te blijven communiceren of het doel en nut van afvalscheiding worden de inwoners gemotiveerd hun afvalgedrag te verbeteren.

## 2.4 Optimalisatie dienstverleningsovereenkomst

- *Naleven afspraken uit de DVO*

De huidige DVO (dienstverleningsovereenkomst) biedt voldoende mogelijkheden om regie te voeren. Een verbetering in het nakomen van afspraken en een betere informatieoverdracht, zoals vastgesteld in het DVO, komt de aansturing van het afvalinzamelproces ten goede. Ook wat betreft de uitwerking van de doelstellingen is het noodzakelijk dat BerkelMilieu de Gemeente Brummen eerder en beter bij het proces betreft. Hierdoor kan de gemeente waarnodig tijdig bijsturen en efficiënter handelen.

## 2.5 Reiniging openbare ruimte

Nog relatief veel afval wordt door onze inwoners en bezoekers achtergelaten in de openbare ruimte of in daarvoor geplaatste afvalbakken. Een enkeling stort zijn afval illegaal buiten het zicht van anderen. De gemeente of andere terreineigenaren worden dan met het opruimen van het afval opgescheept. Het zwerfval op straat en in de plantsoenen wordt in opdracht van de gemeente ingezameld. Afvalbakken worden met regelmaat geleegd.

- *Vaststellen criteria afvalbakken en blikvangers*

In het huidige beleid is het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt. Een kritische blik naar de plaats van de afvalbakken in de openbare ruimte past hier bij. Afvalbakken zijn bedoeld om het zwerfval in de openbare ruimte te verminderen. Het huidige uitgangspunt is dat alleen afvalbakken geplaatst worden op locaties waar men niet op een andere wijze van het afval af kan komen (meenemen naar huis, achterlaten bij Horecagelegenheden etc).

De belangrijkste plaatsen van een afvalbak of blikvanger zijn daarmee:

- In een winkelgebied
- Langs een snoeproute
- Recreatieve plaatsen

In samenwerking met Nederland Schoon wordt momenteel gekeken naar een mogelijke aanpassing van de zwerfvalvermindering en het opstellen van een bijpassend afvalbakkenplan. Resultaten van het onderzoek worden in het voorjaar van 2013 verwacht.

- *Handhaving door een BOA*

Bij de invoering van Diftar is besloten (part-time) een bevoegd opsporingsambtenaar (BOA) in te zetten om toe te zien op de correcte uitvoering van het diftar-principe en het tegengaan van illegale stortingen. De BOA heeft in deze jaren zijn nut bewezen. Naast zijn handhavende taken op afval gebied wordt hij ingezet bij inzamelacties (o.a. kerstbomen), voorlichtingscampagnes en -acties (Nationale schoonmaakdag).



## 2.3 Kostenbeheersing

- *Besparingsvraagstuk van 10 procent neerleggen bij Berkel Milieu*

Net als iedere gemeente in Nederland dient de gemeente Brummen ook te bezuinigen. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen zodat de komende jaren de afvalstoffenheffing gelijk blijft. In dat kader heeft de gemeente Brummen Berkel Milieu gevraagd het besparingspotentieel uit te zoeken om de doelstelling van 10 procent kostenverlaging in de komende jaren te kunnen verwezenlijken. Deze 10 procent hoeft niet op een specifiek product behaald te worden. Het gaat erom dat de stijging van de afvalstoffenheffing in 2013, zijnde 8 procent, grotendeels teniet gedaan wordt.

- *Beperken inzamelmogelijkheden waardevolle afvalstromen door derden*

Papier en textiel zijn een paar waardevolle reststromen die door verenigingen en winkeliers op permanente basis worden ingezameld. Dit gaat ten koste van de gemeentelijke inkomsten die direct te gunste komen aan de afvalstoffenheffing. In de afvalstoffenverordening is vastgelegd dat Berkel Milieu het alleenrecht is toegekend voor afvalinzameling. De waardevolle stromen behoren hier ook toe. Het college heeft nog wel de mogelijkheid om andere inzamelaars aan te wijzen. Vanaf 2013 is dit alleen nog mogelijk op niet permanente basis met een vergunning. Door op termijn de waardevolle afvalstoffen aan huis op te halen (gespiegeld inzamelen) wordt het voor onze inwoners aantrekkelijker deze afvalstoffen via BerkelMilieu te laten afvoeren.

### **3. Evaluatie gemeentelijk afvalbeleid**

Bij de evaluatie van de huidige situatie met betrekking tot de afvalinzameling is de nadruk gelegd op een vergelijking van de resultaten met vergelijkbare gemeenten in Nederland. Hiervoor is de "Benchmark Afvalscheiding" (peiljaar 2010) en de Afvalstoffenheffing 2010 van Agentschap NL gebruikt. Er is voor een vergelijking vanuit de Benchmark Afvalscheiding gekozen omdat het hier gemeenten betreft met dezelfde stedelijkheidsklasse (4) en die net als de gemeente Brummen ditaf hanteren.

Voor gegevens over inwoneraantallen zijn gegevens van de gemeente Brummen gebruikt. De evaluatie geeft inzicht in de mogelijkheden die er zijn om het afvalbeleid en daarmee ook de afvalinzameling te optimaliseren. De aandachtspunten die er momenteel zijn en hoe deze een andere invulling kunnen krijgen.

#### **3.1 Evaluatie van de Dienstverleningsovereenkomst (DVO)**

In deel A van de DVO zijn de 'algemene afspraken' vastgelegd. In dit deel wordt onder andere de mate van regie bepaald. Deel A biedt voldoende handvatten voor regie door de gemeente Brummen. Op een aantal punten kan de naleving van de DVO, door beide partijen, worden verbeterd.

#### **3.2 Evaluatie van het milieurendement**

##### *Afvalhoeveelheden*

In tabel 3.1 worden de afvalhoeveelheden van de verschillende buurgemeenten vergeleken. Deze gemeenten zijn allemaal vertegenwoordigd in Berkel Milieu. De afvalhoeveelheden op zich zeggen echter niets over het scheidingspotentieel. Niet bekend is hoeveel van een herbruikbare afvalsoort nog bij het restafval wordt gedaan. Om gemeenten goed met elkaar te kunnen vergelijken voor wat betreft milieurendement zijn deze scheidingspercentages nodig. Deze zijn helaas niet voorhanden voor al deze gemeenten. Daarnaast hebben niet alle in de tabel genoemde gemeenten dezelfde tariefstructuur en stedelijkheidsklasse, belangrijke parameters voor afvalhoeveelheden en scheidingspercentages. Zo heeft gemeente Lochem nog geen variabele tarieven, wat de flink hogere, hoeveelheid restafval per inwoner kan verklaren.

Afvalsoort	Brummen		Zutphen		Lochem *		Bronckhorst*		Doesburg	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
<i>In kg per inwoner</i>										
Restafval	155,6	159.1	161,3	161.8	241,4	248.9	192,3	197.4	165,7	165.5
Grof vuil	14,1	13.1	26,8	25.6	12,2	12.5	2,6	2.7	59,6	56.5
Gft-afval	88,4	91.3	60,5	62.6	140,0	147.5	163,4	172.6	50,3	51.4
Papier	81,0	79.6	69,1	67.0	66,5	71.9	77,1	79.9	66,6	64.3
Glas	27,6	25.8	26,8	25.4	24,3	22.3	23,8	26.4	28,1	27.9
KCA	1,3	1.2	1,2	1.1	0,8	0.8	0,7	0.7	0,9	1.3
Textiel	4,8	4.6	3,0	2.8	3,8	3.5	4,2	4.2	2,4	3.2
Asbest	0,2	0.2	0,3	0.4	0,0	0.1	0,0	0.0	0,5	0.2
Drankpakken	3,0	2.9	4,0	4.5	0,0	0.0	2,5	2.6	0,0	0.0
Kunststof verpakkingen	10,0	10.2	13,7	14.6	4,8	4.9	6,5	7.6	9,6	11.8
Wit- en bruingoed	4,6	4.0	6,2	5.8	1,1	1.2	0,5	1.5	6,4	6.4
Scheidings%	58.7	57.9	54.3	54.0	50.8	50.5	60.6	61.3	55.7	54.2

Tabel 4.1: inzamelresultaten buurgemeenten vergeleken<sup>1</sup>

\*) Gemeente zonder Diftar-principe

Om "appels met appels" te kunnen vergelijken is gezocht naar met Brummen vergelijkbare gemeenten op het gebied van tariefstructuur en stedelijkheidsklasse. Deze is gevonden in de Benchmark Afvalscheiding, Kringrapport 5, oktober 2011 van Cyclus. In tabel 4.2 wordt een overzicht gegeven van de afvalhoeveelheden van gemeente Brummen in relatie tot overige vergelijkbare gemeenten uit de benchmark.

<sup>1</sup> Bron: Berkel Milieu

<b>Afvalsoort</b>	<b>Brummen Inzamelaar: Berkel Milieu (kg/inwoner)</b>	<b>Gemeente Gilze en Rijen Inzamelaar: Gemeentelijke Dienst (kg/inwoner)</b>	<b>Benchmark gemiddelde (kg/inwoner)<sup>2</sup></b>
Fijn restafval	156	126	200
Gft afval	88	73	110
Oud papier en karton (OPK) <sup>3</sup>	81	64	75
Glas	28	20	23
Textiel <sup>4</sup>	4,8	3,0	4,3
Kunststof verpakkingsafval	10	10,5	5,9
Grof huishoudelijk afval (gescheiden)	25	242	116
Grof huishoudelijk restafval	14	87	32

Tabel 4.2: inzamelresultaten vergeleken<sup>5</sup>

In tabel 4.2 is te zien dat er in de gemeente Brummen minder fijn restafval wordt ingezameld dan in overige vergelijkbare gemeenten (Benchmark-gemiddelde). De gemeente Gilze en Rijen doet het met 126 kilogram fijn restafval per inwoner net iets beter dan de gemeente Brummen. Dit geldt echter alleen voor het fijn restafval, bij het grof huishoudelijk afval scoort de gemeente Brummen weer beter, de verdeling is anders.

Wat betreft de gescheiden ingezamelde afvalstromen wordt in de gemeente Brummen minder GFT-afval ingezameld. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het gehanteerde diftarsysteem (volume/frequentie); de inwoners van de gemeente Brummen betalen per keer dat ze de minicontainer aan straat zetten, zowel voor de groene als voor de grijze container. Om zo min mogelijk de containers aan straat te zetten kan het lonen om kleine resten GFT-afval in de restafvalcontainer te deponeren. Zo blijft de GFT container leeg en hoeft deze niet aan straat gezet te worden. Dit blijkt ook uit de benchmark-gegevens: 24 kilogram van het totaal aan restafval per inwoners (156 kg) bestaat uit GFT-afval. Ook bij andere gemeenten met het tariefsysteem 'volume/frequentie' blijkt uit de benchmark dat dit het geval is.

<sup>2</sup> Het benchmarkgemiddelde wordt mede bepaald door niet-diftargemeenten met stedelijkheidsklasse 4 en 5, welke niet in het Kringrapport 5 zijn opgenomen.

<sup>3</sup> Dit is inclusief het tonnage opgehaald door de scholen in de Gemeente Brummen

<sup>4</sup> Dit is exclusief het textiel opgehaald door derden

<sup>5</sup> Inzamelresultaten peiljaar 2010, bron: Benchmark Afvalscheiding, Kringrapport 5, oktober 2011

De ingezamelde hoeveelheden oud papier en karton, glas, textiel en kunststof verpakkingen in Brummen zijn hoger dan in vergelijkbare gemeenten. Dit duidt mogelijk op een goede scheiding van de verschillende afvalstromen.

Een verklaring voor de lage hoeveelheid grof huishoudelijk afval in Brummen kan liggen in het feit dat er via 2-Switch zowel bruikbare als gemankeerde goederen afgevoerd worden en zo buiten de metingen blijven. Een deel van het grof huishoudelijk afval kan ook bij particuliere afvalverwerkers aangeboden worden omdat deze wellicht eenvoudiger bereikt kunnen worden (VAR, Schotpoort).

### *Scheidingspercentages*

<b>Afvalsoort</b>	<b>Gemeente Brummen (peil: 2010)</b>	<b>Vergelijkbare gemeenten (Benchmark Cyclus, peil: 2010)<sup>6</sup></b>	<b>Landelijke doelstelling (LAP I)</b>
Gft afval	79%	69%	55%
Oud papier en karton (OPK)	88%	77%	85% <sup>7</sup>
Glas	87%	75%	90%
Textiel	41%	31%	50%
Kunststof verpakkingsafval <sup>8</sup>	20%	14%	44%
Bronscheidingspercentage	59%	59%	65%

*Tabel 4.2: scheidingspercentages, inzamelresultaten vergeleken<sup>9</sup>*

Wanneer de scheidingspercentages van de gemeente Brummen vergeleken worden met de gegevens van vergelijkbare gemeenten (Benchmark gemiddelde) valt op dat het totale bronscheidingspercentage gelijk is. Wanneer de afzonderlijke afvalstromen bekeken worden valt op dat de gemeente Brummen het goed doet. Voor alle genoemde afvalstromen zit de gemeente Brummen boven het benchmark gemiddelde. Het gelijke bronscheidingspercentage wordt veroorzaakt door een lager dan gemiddeld scheidingspercentage van grof huishoudelijk afval.

Wanneer de landelijke doelstellingen uit het LAP 1 naast de percentages van de gemeente Brummen worden gelegd is een ander beeld zichtbaar. De landelijke doelstellingspercentages voor GFT-afval en oud papier en karton worden behaald. De doelstelling voor het glas en het totale bronscheidingspercentage worden net niet behaald,

<sup>6</sup> Het benchmarkgemiddelde wordt mede bepaald door niet-diftargemeenten met stedelijkheidsklasse 4 en 5, welke niet in het Kringrapport 5 zijn opgenomen.

<sup>7</sup> Er wordt vanuit gegaan dat 85 tot 90% van al het papier en karton herbruikbaar is. De doelstelling is om 85 % van het herbruikbaar deel in te zamelen. Dat komt overeen met circa 75 % van al het papier en karton.

<sup>8</sup> Bron raamovereenkomst verpakkingen 28-06-2012 (gegevens peil 2013)

<sup>9</sup> Scheidingspercentages 2010, bron: Benchmark Afvalscheiding, Kringrapport 5, oktober 2011

terwijl de percentages van textiel en kunststofverpakkingen verder op de landelijke doelstelling achterliggen. In LAP II wordt echter niet meer gekeken naar percentage per deelstroom. De landelijke doelstelling is een algeheel scheidingspercentage van 65%.

#### *Ontwikkelingen kunststofinzameling*

De kunststofinzameling lijkt te kunnen verbeteren als er overgegaan wordt tot een haalsysteem in plaats van het huidige brengsysteem. In de gemeente Lochem wordt momenteel kunststof met een minicontainer aan huis opgehaald en is het de verwachting dat in 2012 een hoeveelheid van 22 kg per inwoner opgehaald zal worden (in Brummen in 2012 met het brengsysteem ca 12 kg).

### **3.3 Evaluatie van de kosten**

Bij deze evaluatie is nagegaan hoe de kosten voor inzameling, verwerking en de hoogte van de afvalstoffenheffing van de gemeente Brummen zich verhouden tot andere vergelijkbare gemeenten. De gemeente Brummen doet jaarlijks mee aan de "Benchmark Afvalscheiding", welke in opdracht van Agentschap NL wordt uitgevoerd door Cyclus Management. In de Benchmark worden alle deelnemende gemeenten gegroepeerd naar stedelijkheidsklasse. Voor gemeenten met stedelijkheidsklasse 4 en 5, is onderscheid gemaakt tussen gemeenten die wel of geen diftar hebben ingevoerd.

#### *Verwerkingstarieven en inzamelkosten*

De totale afvalbeheerkosten per huishouden (aansluiting) bedragen voor de gemeente Brummen € 175,00. Dit is lager dan het benchmark-gemiddelde van € 186,00. In de benchmark zijn de kosten van de gemeente Brummen vergeleken met andere gemeenten die dezelfde stedelijkheidsklasse hebben.

#### *Aanbesteding afvalverwerking*

Het huidige verwerkingscontract van restafval dat BerkelMilieu heeft afgesloten met een verwerker verloopt op 1 januari 2016. Vanwege de huidige gunstige markt (overcapaciteit bij verbrandingsovens) loopt er voor de periode na 2016 nu reeds een aanbestedingprocedure voor een deel van de gemeenten die aandeelhouder zijn van Berkel Milieu. De verwachting is dat het verwerkingstarief aanmerkelijk lager zal zijn dan het huidige verwerkingstarief.

### **3.4 Evaluatie van het serviceniveau**

In de Benchmark Afvalscheiding zijn de gemeenten uit 'Kring 5' vergeleken. De gemiddelde score op dienstverlening is 274 punten. Gemeente Brummen scoort daarmee boven het gemiddelde.

Wanneer we de score voor de gelegenheid 'afval aan huis ophalen' bekijken zien we dat gemeenten gemiddeld 129 scoren. De gemeente Brummen scoort met 124 punten hiermee net iets onder het gemiddelde. Dit komt door de inzamelfrequentie van eens in de twee weken die bij een aantal andere gemeenten wekelijks is.

Voor de gelegenheid 'afval wegbrengen' scoort de gemeente Brummen met 140 punten boven het gemiddelde van 133. Dit komt met name door de brenggelegenheden van drankkartons en kunststoffen. De gemeente scoort met 10 punten beter dan het Benchmark gemiddelde van 7 als het gaat om het stimuleren van inwoners voor het gescheiden aanbieden van afval.

Naast de haal- en brengmogelijkheden van de gemeente zijn er ook nog haal- en brengmogelijkheden die worden georganiseerd door derden (scholen, verenigingen en winkels). Het is slechts in beperkte mate (alleen papier) mogelijk om inzicht te krijgen in de inzamelgegevens.

#### *Bewonersonderzoek*

De bewoners zijn tevreden over het huis-aan-huis inzamelen van rest- en GFT-afval. Er wordt over het algemeen weinig vuil gemorst. Ook over de mogelijkheden voor het aanbieden van glas en papier is men (zeer) tevreden. De brengpunten worden minder positief gewaardeerd. Naar de reden hiervoor is niet gevraagd.

De inwoners zijn tevreden over de communicatie. Gemiddeld heeft een kwart van de inwoners in de afgelopen twee jaar contact gehad met Berkel Milieu.

Vanuit het onderzoek blijkt dat de samenwerking tussen de gemeente Brummen en Berkel Milieu als positief wordt ervaren, en dat er voldoende contactmomenten zijn.

### **3.5 Evaluatie van de reiniging van de openbare ruimte**

Het reinigen van de openbare ruimte is uitbesteed middels een beeldbestek. In een beeldbestek zijn minimumeisen opgenomen waaraan de openbare ruimte aan dient te

voldoen. Er zijn twee beeldbestekken aanbesteed waarin delen van de reiniging van de openbare ruimte zijn opgenomen.

Voor het verwijderen van het zwerfvuil en legen van afvalbakken is een bestek opgesteld dat in uitvoering bij de sociale werkvoorziening Delta Milieu uit Zutphen. Delta is een uitvoerder van de Wet Sociale Werkvoorziening en helpt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan.

Het meer specialistische machinale reinigingswerk is opgenomen in een veegbestek en wordt momenteel uitgevoerd door Sita (europees aanbesteed). Het vegen van verhardingen is hierin om milieutechnische redenen gekoppeld aan het reinigen van straatkolken en de onkruidbestrijding op verhardingen.

Het bestek wordt uitgevoerd op beeldniveau B. Doormiddel van terreinopnames en steekproeven wordt de door de aannemer geleverde kwaliteit gemonitord. Sinds de invoering van de beeldbestekken is de kwaliteit van de openbare ruimte verbeterd omdat er minder excessen ten aanzien de aanwezigheid van zwerfvuil voorkomen. Gesteld kan worden dat de aannemers over het algemeen voldoen aan de gestelde eisen en dat slechts zeer incidenteel sancties opgelegd hoeven te worden in verband met het niet nakomen van de bestekseisen.

De tevredenheid van onze inwoners is op dit vlak de afgelopen jaren niet gemeten.



## 4. Inventarisatie huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie betreffende de afvalinzameling in de gemeente Brummen beschreven. Deze beschrijving is om twee redenen van belang:

- het biedt aanknopingspunten voor de evaluatie van de afvalinzameling;
- het maakt inzichtelijk waar mogelijkheden liggen om het afvalbeleid en de afvalinzameling te optimaliseren.

Er volgt een beknopt overzicht van de huidige situatie met betrekking tot de inzamel- en verwerkingscontracten, de inzamelstructuur, het afvalbrenghuis en de afvalstoffenheffing. Dit hoofdstuk beperkt zich tot een beschrijving op hoofdlijnen. Voor overzichten van inzamelgegevens e.d. wordt verwezen naar bijlagen 4 en 5.

### 4.1 Algemene gegevens gemeente Brummen

De gemeente heeft een totale oppervlakte van ruim 8.500 hectare<sup>10</sup>. Op 1 januari 2012 had de gemeente 21.331 inwoners en kende het 9.041 huishoudens (aansluitingen)<sup>11</sup>.

In Nederland is een indeling naar stedelijkheidsklasse gemaakt door het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek). De indeling naar stedelijkheidsklasse is gebaseerd op de omgevingsdichtheid van een gemeente. Gemeente Brummen wordt ingeschaald onder stedelijkheidsklasse 4<sup>12</sup>.

### 4.2 Inzamel- en verwerkingscontracten

Zowel de inzamel- als verwerkingscontracten zijn ondergebracht bij Berkel Milieu. Berkel Milieu NV verzorgt in opdracht van de gemeenten Bronckhorst, Brummen, Doesburg, Lochem en Zutphen het afvalbeheer en adviseert over de toekomstige ontwikkeling en inrichting daarvan. Berkel Milieu is eigendom van de aangesloten gemeenten. Het kantoor van Berkel Milieu is gevestigd in Zutphen. Bij Berkel Milieu werken in totaal 37 vaste medewerkers.

---

<sup>10</sup> Bron: [www.brummen.nl/over-de-gemeente](http://www.brummen.nl/over-de-gemeente)

<sup>11</sup> Bron: <http://binnenplein/serviceplein/mijn-statistieken/>

<sup>12</sup> Dit betekent dat de gemeente 'weinig stedelijk' is, met een gemiddelde adressendichtheid van 500-1000 adressen per km<sup>2</sup>. Bij het bepalen van de doelstellingen en de mogelijke maatregelen is rekening gehouden met de stedelijkheidsklasse van gemeenten ([www.senternovem.nl/uitvoeringafvalbeheer](http://www.senternovem.nl/uitvoeringafvalbeheer))

Berkel Milieu heeft het alleenrecht op alle afvalstromen, slechts het college kan een andere afvalinzamelaar aanwijzen (Afvalstoffenverordening, artikel 2.1, lid 2).

De afspraken over de afvalinzameling en verwerking tussen de gemeente Brummen en Berkel Milieu zijn vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Het DVO bestaat nu uit een tweetal delen; deel A en deel B. In deel A zijn de 'algemene' afspraken opgenomen, in deel B de 'uitvoeringsafspraken'. Voor de nieuwe contractperiode zijn de aandeelhoudende gemeenten en Berkel Milieu nog bezig met het opstellen van een derde deel; C, waarin de financiële afspraken worden vastgelegd.

Berkel Milieu werkt nauw samen met Circulus. Op dit moment worden de mogelijkheden voor een fusie onderzocht.

### **4.3 Afval 2030, een visie in ontwikkeling**

Berkel Milieu heeft 5 jaar geleden de visie "Afval 2030" opgesteld, hierin is de doelstelling vastgelegd van 10 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2030. De eerste reacties van aandeelhoudende gemeenten waren positief. Het stuk heeft echter nog geen officiële status doordat het niet is vastgesteld door het college en de andere gemeenten.

Het programma van Afval 2030 is niet vastomlijnd. Het speelt in op de laatste ontwikkelingen op het gebied van afvalinzameling en verwerking. Met de gemeenten wordt besproken wat de nieuwe ontwikkelingen voor hun kunnen betekenen. Het kan bijvoorbeeld gaan over uitbreiding van bronscheiding of om een andere of ander wijze van afvalinzameling. De gemeente kan dan aangeven of zij dit willen implementeren in het beleid. Op dit moment zijn gespiegeld inzamelen, nabij scheiding, nascheiding en bronscheiding van luiers actueel. Al deze zaken worden nauwlettend gevolgd. Wanneer blijkt dat het toegevoegde waarde voor de gemeente heeft wordt het concreet uitgewerkt voor de gemeente. De keuze zal altijd bepaald worden door de factoren duurzaamheid en kosten. Hier zal een bepaald evenwicht in moeten zitten.

Huidige projecten die onder afval 2030 worden gedraaid zijn de compostactie, de landelijke schoonmaakdag en voedselverspilling.

### **4.4 Inzamelstructuur huishoudelijk afval**

In gemeente Brummen wordt voor de inzameling van de verschillende afvalstoffen gebruik gemaakt van zowel breng- als haalsystemen, zie ook bijlage 4 "inzamelfrequenties".

*Restafval*

Er wordt voor de inzameling van restafval een combinatie gemaakt tussen een haal- en brengstructuur. Dit betekent dat bij laagbouwoningen het afval huis-aan-huis wordt ingezameld en bij stapelbouw de inwoners op een zelfgekozen moment het afval wegbrengen naar de ondergrondse containers.

#### *Groente-, fruit- en tuinafval*

Het GFT-afval (Groente-, Fruit- en Tuinafval) wordt bij laagbouwaansluitingen huis-aan-huis ingezameld door middel van minicontainers. Bij stapelbouw vindt geen GFT inzameling plaats. Voor de overige afvalstromen verschilt het per stroom of er gebruik gemaakt wordt van een haal- en/of brengvoorziening. Zo zijn er voor kunststof en glas alleen brengvoorzieningen. Voor oud papier en karton (OPK) is er zowel een minicontainer als brengsysteem.

#### *Grof huishoudelijk afval*

Grof huishoudelijk afval wordt, tegen betaling, op afspraak opgehaald, tevens is er de mogelijkheid het grof huishoudelijk afval zelf naar het afvalbrengpunt van Berkel Milieu te brengen. Het afvalbrengpunt is gelegen in Zutphen. Grof tuinafval kan, net als grof huishoudelijk afval, op afspraak worden opgehaald of zelf naar het afvalbrengpunt worden gebracht. Voor een volledig overzicht van alle inzamelmogelijkheden en frequenties per afvalstroom wordt verwezen naar bijlage 4.

#### *Waardevolle afvalstromen*

Waardevolle afvalstromen zoals huishoudelijk kunststof verpakkingsmateriaal, textiel en papier zijn belangrijk om de afvalstoffenheffing laag te houden. In tijden van grondstoffenschaarste en vraag naar duurzame producten is er veel vraag naar herbruikbare materialen. Materialen die voorheen als afval tegen kosten naar de stortplaats of verbrandingsoven werden gebracht leveren nu geld op. Materialen hebben zich ontwikkeld van afval tot belangrijke grondstof voor nieuwe producten. Succesvol beleid op dit gebied levert substantiële inkomsten op. Deze inkomsten zorgen ervoor dat de doelheffing inzameling en verwerking van afvalstoffen lager kan uitvallen. De inwoners worden hierdoor geldelijk beloond voor de inspanningen die zij leveren om hun afval te scheiden. Dat kan enorm stimulerend werken. Het toestaan dat derden dergelijke stromen in mogen zamelen dient zoveel mogelijk beperkt te worden om de inkomstenkant van afvalinzameling binnen de gemeentelijke inzamelstructuur te houden. Hierin wordt in de afvalstoffenverordening al voorzien. Om verenigingen en scholen mogelijkheden te (blijven) bieden om via deze weg inkomsten te genereren kan op basis van een vergunning een niet permanente inzamelactie gehonoreerd worden.

- *Onderzoek inzamelmogelijkheden luiers- en incontinentiemateriaal*

Diftar kan nog verder geoptimaliseerd worden door meer afvalstromen gescheiden in te zamelen. Luiers en incontinentiemateriaal maken bij veel huishoudens een groot deel van het restafval uit. Momenteel zijn er in de regio geen mogelijkheden deze afvalstroom aan te bieden bij een verwerker. Eerdere inzamelstructuren zijn niet levensvatbaar gebleken. Er lopen momenteel onderzoeken bij bedrijven om deze inzameling logistiek en financieel haalbaar te maken. Verwacht wordt dat er op z'n vroegst in 2014 een nieuwe inzamelaar voor luiers en incontinentiemateriaal beschikbaar is.

- *Onderzoek mogelijkheid wijziging inzameling drankkartons*

Momenteel kunnen drankkartons (sappakken) gebracht worden bij ondergrondse inzamelcontainers verspreid over de gemeente. Onderzoeken zijn gaande om deze pakken gecombineerd met andere afvalstromen in te zamelen en door nascheiding apart beschikbaar te krijgen voor verdere verwerking. Verwacht mag worden dat door de drankkartons op te halen er beduidend meer ingezameld worden dan nu gebracht worden. Deze verbetering is echter alleen realiseerbaar als er een bedrijf is dat de nascheiding effectief kan uitvoeren.

- *Kringloop*

Sinds de sluiting in 2006 van de kringloopwinkel in Brummen is er een contract afgesloten met 2Switch voor het ophalen van goederen. Naast dat zij goederen ophalen die door hen verkoopbaar zijn halen ze ook gemankeerde en onverkoopbare goederen op. In het kader van de vervuiler betaalt wordt het contract aangepast. Per eerst mogelijke datum worden er alleen nog bruibare goederen opgehaald.

## **4.5 Afvalbrengpunten**

Voor de inwoners van de gemeente Brummen zijn er diverse brengvoorzieningen (zie bijlage 5, "Deelstroom en afvalbrengpunten"). De voorzieningen zijn er zowel in de vorm van ondergrondse containers (milieustraten) als afvalbrengpunten. De ondergrondse containers liggen verspreid door de gemeente in de verschillende kernen en zijn in de wijken dusdanig geplaatst dat ze dichtbij drukbezochte supermarkten, buurtcentra of op centrale plekken in de wijken staan.

De inwoners kunnen gebruik maken van een volledig ingericht afval brengpunt aan de Letlandsestraat op industrieterrein De Mars in Zutphen met gebruik van de afvalpas. Er

wordt gewerkt aan een nieuw brengpunt op industrieterrein De Revelhorst in Zutphen. Verder kan er een beperkte afvalstroom naar de werf in Eerbeek en het depot Brummen gebracht worden. Beide zijn 1 maal in de twee maanden geopend. Ook voor deze twee locaties is de afvalpas verplicht. In de toekomst wordt het misschien mogelijk voor inwoners om op vertoon van de afvalpas afval te brengen bij alle officiële brengpunten van Berkel Milieu.

Verder zijn er enkel particuliere initiatieven waar de inwoners terecht kunnen.

#### **4.6 Afvalstoffenheffing**

Via het aanslagbiljet gemeentelijke heffingen wordt aan de inwoners de afvalstoffenheffing in rekening gebracht. De heffing is telkens voor een periode van 12 maanden.

De hoogte van de afvalstoffenheffing in de gemeente Brummen wordt bepaald door twee tarieven. Het vaste tarief á € 133,68 (prijspeil 2012), ongeacht een één- of meerpersoons huishouden en het variabele tarief. Het variabele tarief geldt per lediging en is afhankelijk van het soort afval dat in de container hoort (restafval of GFT-afval) en het formaat van de container. De vaste en variabele tarieven zijn in de jaren 2010, 2011 en 2012 niet veranderd. Voor 2013 is een stijging van 8% doorgevoerd. De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.

De afvalstoffenheffing is in hoofdstuk drie vergeleken met het Benchmarkgemiddelde<sup>13</sup>. Het gemiddeld tarief voor afvalstoffenheffing in Brummen bedraagt € 228,00.

#### **4.7 Dienstverlening**

Berkel Milieu is de afvalinzamelaar binnen de gemeente Brummen. Alle klachten met betrekking tot de inzameling van (grof) huishoudelijk afval komen binnen bij Berkel Milieu. Voor het melden van klachten, of het inplannen van een ophaalverzoek van grof huishoudelijk afval kunnen de inwoners bellen met de 'afvalinformatielijn' of het formulier invullen via de website van Berkel Milieu. Daarnaast is de 'afvalkalender' een communicatiemiddel tussen de gemeente en burgers. Op de afvalkalender staan tarieven, openingstijden, contactgegevens en andere belangrijke gegevens omschreven. De afvalkalender werd één maal per jaar huis-aan-huis bezorgd. Vanaf 1 januari 2013 ontvangen de huishoudens geen papieren kalender meer. De kalender is dan alleen nog digitaal te raadplegen. De digitale kalender komt in een printvriendelijke versie. Mensen die

---

<sup>13</sup> Agentschap NL rapporteert jaarlijks de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing. De kosten die gemeenten maken voor de inzameling en verwerking van het afval (afvalbeheerkosten). De gegevens zijn verkregen uit een enquête onder alle gemeenten in Nederland.

geen toegang hebben tot de digitale kalender wordt verzocht om via hun sociale netwerk een geprinte versie te bemachtigen. Berkel Milieu biedt deze service als vangnet.

## 4.8 Reiniging en zwerfafval

Onderdeel van het afvalbeleidsplan is de reiniging van de openbare ruimte. Voor het ruimen van zwerfafval en het vegen van wegen zijn bestekken opgesteld. Deze bestekken zijn opgesteld volgens de beeldsystematiek van het CROW. Dit betekent dat niet wordt aangegeven met welke frequentie een handeling gedaan wordt maar wat het resultaat, het beeld moet zijn.

De beeldsystematiek is gebaseerd op beeldmeetlatten. De beeldmeetlatten vormen een instrumentarium waarmee de beeldkwaliteit van de openbare buitenruimte kan worden gemeten. Een beeldmeetlat is een reeks van vijf beelden, waarin in aflopende mate de kwaliteit is vastgelegd, bijvoorbeeld voor grof zwerfafval op verharding. Het hoogste kwaliteitsbeeld is aangeduid met een A+, het laagste met een D. De beeldmeetlatten tonen naast de kwaliteitsbeelden ook een technische aanduiding en een populaire omschrijving, die dienen als ondersteuning en handreiking bij de beelden. De technische aspecten geven de beoordelaar enkele meetbare of te schatten parameters per beeld aan, aan de hand waarvan de visuele beoordeling van het betreffende beeld getoetst kan worden. De omschrijving en de foto's zorgen ervoor dat er in de communicatie richting bijvoorbeeld bewoners of bestuurders over hetzelfde wordt gepraat. De norm die afgesproken is in gemeente Brummen is B niveau. Hierna zijn enkele beeldmeetlatten als voorbeeld weergegeven.

### Verharding-zwerfafval grof (RAW-hoofdcodes 70.70.02/70.70.52)

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen grof zwerfafval.	Er ligt weinig grof zwerfafval.	Er ligt redelijk veel grof zwerfafval.	Er ligt veel grof zwerfafval.	Er ligt zeer veel grof zwerfafval.
<b>grof zwerfafval (&gt;10cm)</b>	<b>grof zwerfafval (&gt;10cm)</b>	<b>grof zwerfafval (&gt;10cm)</b>	<b>grof zwerfafval (&gt;10cm)</b>	<b>grof zwerfafval (&gt;10cm)</b>
0 stuks	≤ 3 stuks	≤ 10 stuks	≤ 25 stuks	> 25 stuks

### Groen-gras-zwerfafval grof (RAW-hoofdcodes 70.30.02/70.30.52)

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen grof zwerfafval.	Er ligt weinig grof zwerfafval.	Er ligt hier en daar grof zwerfafval.	Er ligt veel grof zwerfafval.	Er ligt zeer veel grof zwerfafval.
<b>zwerfafval grof (&gt;10cm)</b>	<b>zwerfafval grof (&gt;10cm)</b>	<b>zwerfafval grof (&gt;10cm)</b>	<b>zwerfafval grof (&gt;10cm)</b>	<b>zwerfafval grof (&gt;10cm)</b>
0 per 100 m <sup>2</sup>	≤ 3 per 100 m <sup>2</sup>	≤ 10 per 100 m <sup>2</sup>	≤ 25 per 100 m <sup>2</sup>	> 25 per 100 m <sup>2</sup>

#### Meubilair-afvalbak-vullingsgraad (RAW-hoofdcodes 70.50.31/70.50.81)

A+	A	B	C	D
				
Afvalbak is leeg en heeft geen afval dat uitsteekt.	Afvalbak is voor minder dan de helft vol en heeft geen afval dat uitsteekt.	Afvalbak is niet vol en heeft geen afval dat uitsteekt.	Afvalbak is nagenoeg vol en heeft geen afval dat uitsteekt.	Afvalbak is vol of heeft afval dat uitsteekt.
<b>uitstekend afval</b>	<b>uitstekend afval</b>	<b>uitstekend afval</b>	<b>uitstekend afval</b>	<b>uitstekend afval</b>
nee	nee	nee	nee	ja
<b>vullingsgraad</b>	<b>vullingsgraad</b>	<b>vullingsgraad</b>	<b>vullingsgraad</b>	<b>vullingsgraad</b>
0% per stuk	≤ 40% per stuk	≤ 80% per stuk	≤ 100% per stuk	> 100% per stuk
<b>zwerfafval binnen een straal van 1m rondom de afvalbak</b>	<b>zwerfafval binnen een straal van 1m rondom de afvalbak</b>	<b>zwerfafval binnen een straal van 1m rondom de afvalbak</b>	<b>zwerfafval binnen een straal van 1m rondom de afvalbak</b>	<b>zwerfafval binnen een straal van 1m rondom de afvalbak</b>
nee	nee	nee	nee	ja

#### Evenementenafval

Voor evenementen heeft de gemeente altijd kosteloos minicontainers beschikbaar gesteld en geen stortkosten in rekening gebracht. Organisatoren van rommelmarkten konden gebruik maken van een door de gemeente betaalde bulkcontainer en kregen daar bovenop nog een tegemoetkoming in de stortkosten tot een maximum van € 200,-.

Deze regelingen zijn in strijd met het door de gemeente gehanteerde beleid van "de vervuiler betaalt." Per 1 januari 2013 vervallen de voornoemde regelingen dan ook. Voor een minicontainer zal het dan geldende tarief voor een 240 liter restafval container in rekening gebracht worden. De gemeente stelt voor organisatoren van rommelmarkten geen

containers meer beschikbaar. Ook de stortkosten worden niet meer (deels) door de gemeente betaald. Er wordt onderzocht of dit een gemeentelijke taak moet blijven.

#### *Afvalbakken en blikvangers*

Er zijn in de loop der jaren veel afvalbakken door de gemeente geplaatst. Het grootste deel staat bij recreatieve voorzieningen, dorpscentra en bankjes. In samenwerking met Agentschap.nl wordt bekeken of de bakken wel op de juiste plaats staan. Het doel is om alleen nog bakken te plaatsen waar ze echt een toegevoegde waarde hebben. Te denken valt hierbij aan plaatsing bij recreatieve voorzieningen, langs snoeroutes en in de dorpscentra. Afhankelijk van de uitkomst van het traject zullen bakken verwijderd of elders herplaatst worden.

Het thematraject start in december 2012.



## 5. Landelijke en regionale ontwikkelingen

### 5.1 Cradle to cradle

De kern van Cradle to Cradle principe ligt in het concept: afval is voedsel. Alle gebruikte materialen zouden na hun leven in het ene product, nuttig kunnen worden ingezet in een ander product. Hierbij zou geen kwaliteitsverlies mogen zijn en alle restproducten moeten hergebruikt kunnen worden of milieuneutraal zijn. Deze kringloop is dan compleet.... en afval is voedsel.<sup>14</sup> De drie basisregels van Cradle to Cradle principe zijn:

- Afval = voedsel
- Zon is de energiebron
- Respect voor Diversiteit

Met het invoeren van het landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP2) komt de nadruk te liggen op deze zogenaamde ketengerichte benadering van het materiaalbeheer. De focus ligt hierbij niet langer op de afdank (afval)fase van producten en materialen. De hele keten, van de winning van grondstoffen tot de afdanking hiervan in de afvalfase, wordt in beschouwing genomen. Dit vanuit de gedachte dat de milieudruk in de afvalfase kan verminderen door het nemen van maatregelen eerder in de keten. Steeds meer gemeenten geven middels een milieubeleidsplan, duurzaamheidsplan of inkoopbeleid invulling aan dit principe. Gemeente Brummen zet in haar inkoopnota 2012 de eerste stappen in deze richting.

### 5.2 Verpakkingenakkoord

De huidige Raamovereenkomst Verpakkingen loopt eind 2012 af. In juni 2012 hebben het verpakkende bedrijfsleven en staatssecretaris Atsma van het Ministerie van I&M de nieuwe Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 ondertekend. Dit akkoord – dat naast afspraken over hergebruikdoelstellingen ook de basis vormt voor de inzamelvergoedingen voor papier, glas en kunststof – is niet ondertekend door de VNG, omdat het bestuur de bepaling over de afschaffing van de verplichting tot statiegeld niet kon ondersteunen zolang er geen aantoonbare resultaten zijn geboekt met betrekking tot de verduurzaming van de verpakkingketen. Enkele weken later heeft de Tweede kamer ingestemd met afschaffing van de verplichting van statiegeld op grote PET-flessen vanaf 2015. Aan de effectuering

---

<sup>14</sup> Bron: [www.cradletocradle.nl](http://www.cradletocradle.nl)

daarvan zijn enkele voorwaarden verbonden (motie – Van der Werf). Aangezien de VNG niets meer aan het besluit van de Tweede kamer kan veranderen heeft zij een onafhankelijke commissie van onderzoekers, bedrijfsleven en bestuurders in het leven geroepen om nadere invulling te geven aan de voorwaarden zoals genoemd in de motie – Van der Werf. De commissie onder leiding van de heer Van der Vlist heeft advies uitgebracht aan de staatssecretaris. Dit advies is op een groot aantal cruciale punten niet overgenomen. De gemeenten die deelnemen in Berkel Milieu hebben daarom allen nee gezegd tegen dit vernieuwde akkoord.

### **5.3 Gespiegeld ofwel omgekeerd inzamelen**

Omgekeerd inzamelen betreft een nieuw dienstverleningsconcept bij de inzameling van huishoudelijk afval. Waar de inzameling van huishoudelijk afval door gemeenten van oudsher is gefocust op de frequente inzameling van huishoudelijk restafval, wordt bij omgekeerd inzamelen de nadruk gelegd op de inzameling van herbruikbare grondstoffen uit het huishoudelijk afval. Door een hogere service op de waardevolle grondstoffen te bieden, goed scheidingsgedrag te belonen en een lagere service op restafval worden inwoners gestimuleerd om hun afval beter te scheiden. Restafval wordt bijzaak.<sup>15</sup>

In 2012 is ROVA in de eerste gemeenten begonnen met omgekeerd inzamelen. De invoering vindt hierbij plaats in twee fases. In de eerste fase vindt de invoering van een nul tarief voor GFT-afval plaats en wordt de inzameling van GFT-afval in het buitengebied weer ingevoerd. De inzamelfrequentie is eenmaal in de twee weken. De frequentie van restafvalinzameling wordt teruggebracht naar eenmaal in de vier weken. Tevens wordt de minicontainer voor papier ingevoerd, hierbij is de inzamelfrequentie eenmaal in de vier weken.

In de tweede fase vindt de daadwerkelijke omschakeling naar omgekeerd inzamelen plaats. De minicontainer voor kunststof verpakkingsmateriaal wordt ingevoerd met een inzamelfrequentie van eenmaal per vier weken. Daarnaast wordt de huis-aan-huis inzameling van restafval gestaakt en gewijzigd naar een systeem waarbij burgers hun restafval zelf moeten wegbrengen naar ondergrondse containers in de wijk.

De eerste resultaten zijn positief:

- de burger is positief
- er is een substantiële daling van de hoeveelheid restafval
- er is een substantiële stijging van de hoeveelheid GFT-afval

---

<sup>15</sup> Bron: Wikipedia 07112012

- de inzet van de minicontainer voor kunststof verpakkingsmateriaal (droge herbruikbare materialen) is succesvol

## 6. Beleidskaders

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste beleidskaders van het Europees- tot gemeentelijk beleid beschreven. Dit gebeurt in hoofdlijnen. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar bijlage 1.

### *Europees beleid*

Het afvalbeleid wordt in belangrijke mate bepaald door het Europese afvalbeleid. De belangrijkste Europese richtlijn op het gebied van afval is de "Kaderrichtlijn Afvalstoffen" (2008/98/EG). In deze herziene richtlijn wordt het Europese raamwerk weergegeven voor het beheer van afvalstoffen en wordt meer dan in het verleden aandacht besteed aan preventie en hergebruik. Voor een overzicht van de belangrijkste punten uit de "Kaderrichtlijn Afvalstoffen" wordt verwezen naar bijlage 2.

### *Landelijk beleid*

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval. Zij hebben de plicht het huishoudelijk restafval en het (gescheiden aangeboden) gft-afval bij elk perceel in te zamelen. Daarnaast zijn zij verplicht een aantal droge afvalstromen, zoals papier en karton (OPK), glas, textiel, klein chemisch afval (KCA), elektr(on)ische apparaten (E-Waste) en asbesthoudend afval, gescheiden in te zamelen. Kunststof verpakkingsafval (KFFV) is inmiddels toegevoegd aan deze lijst van apart in te zamelen afvalstromen. Voor grof huishoudelijk afval geldt een plicht tot inzameling bij elk perceel zonder minimale frequentie (op afroep) en de plicht om een brengvoorziening beschikbaar te stellen. Al deze verplichtingen zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm).

De Wet milieubeheer is de belangrijkste milieuwet. Hoofdstuk 10 van de Wet gaat over afvalstoffen. Met een wijziging van het hoofdstuk afvalstoffen van de Wet milieubeheer zijn op 8 mei 2002 de taken en verantwoordelijkheden van Rijk, provincies en gemeenten voor een deel gewijzigd. Het Rijk heeft een centrale rol gekregen in het afvalbeheer. De taken van provincies en gemeenten richten zich voornamelijk op preventie, afvalscheiding, vergunningverlening en handhaving. In de Wet Milieubeheer is de voorkeursvolgorde voor preventie en beheer van afvalstoffen (preventie – hergebruik – verbranden - storten) vastgelegd, zie hiervoor bijlage 3. Een belangrijk onderdeel van de Wet Milieubeheer is het Landelijke Afvalbeheerplan, afgekort het LAP.

In het LAP wordt het algemene afvalbeheerbeleid aangegeven, met in een bijlage een uitwerking van dat beleid voor specifieke (categorieën van) afvalstoffen.

Een belangrijk onderdeel van het LAP is het ketengericht afvalbeleid. In het beleidskader van het LAP wordt gesteld dat met het afvalbeleid de laatste jaren weliswaar goede resultaten zijn behaald, maar dat meer nodig is om problemen als grondstoffen schaarste en uitputting van energiebronnen het hoofd te bieden.

Gemeenten dienen bij te dragen aan het realiseren van de landelijke doelstellingen van het afvalstoffenbeleid. Zij spelen voornamelijk een actieve rol bij de volgende doelstelling: 'het verhogen van de nuttige toepassing van het totaal aan huishoudelijk afval van 51% in 2006 naar 65% in 2015.'

In navolging van het Europese afvalbeleid is ook in Nederland voor een aantal afvalstromen invulling gegeven aan het principe van producentenverantwoordelijkheid. Voor de afvalstromen verpakkingen, batterijen en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur zijn door de Nederlandse overheid productbesluiten vastgesteld. Recent (28 juni 2012) is door staatssecretaris Atsma en het bedrijfsleven de raamovereenkomst die voortbouwt op het in maart gesloten concept-onderhandelingsakkoord getekend. Daarin spreken de bedrijven af dat ze de komende jaren meer verpakkingsmateriaal gaan hergebruiken, en de hele verpakkingsketen verder zullen verduurzamen.

#### *Gemeentelijk beleid*

Gemeente Brummen heeft een duurzaamheidsvisie 2030 opgesteld. Dit is geen statisch beleidsplan, maar wordt regelmatig aangepast aan de actuele situatie. Over afval staat het volgende in de duurzaamheidsvisie:

##### Duurzaamheidsvisie 2030:

"Het afvalbeleid heeft als uitgangspunt een zo hoog mogelijk scheidingspercentage te realiseren".

"Met de invoering van gedifferentieerde tarieven in 2001 is er een stimuleringsmaatregel genomen om afval te scheiden. Goed scheiden leidt tot een hoger percentage hergebruik van goederen en recycling van materialen. Dit zijn na preventie de meest duurzame oplossingen in afvalbeheer en vallen onder de noemer nuttige toepassing".

De komende jaren wordt er toegewerkt naar een zogenaamde gespiegelde inzamelstructuur. De materialen die goed voor hergebruik geschikt zijn worden dan huis aan

huis ingezameld. Het echte afval moet dan naar een afvalbrennpunt gebracht worden. De moeite die er dan gedaan moet worden om afval te scheiden wordt daarmee verkleind. Dit moet een beter scheidingsgedrag dus meer hergebruik opleveren.

Naast het stimuleren van scheidingsgedrag doet de gemeente binnen de mogelijkheden mee aan projecten die gericht zijn op preventie. Het project voedselverspilling is er bijvoorbeeld op gericht om het inkoopgedrag van mensen te beïnvloeden om verspilling tegen te gaan.